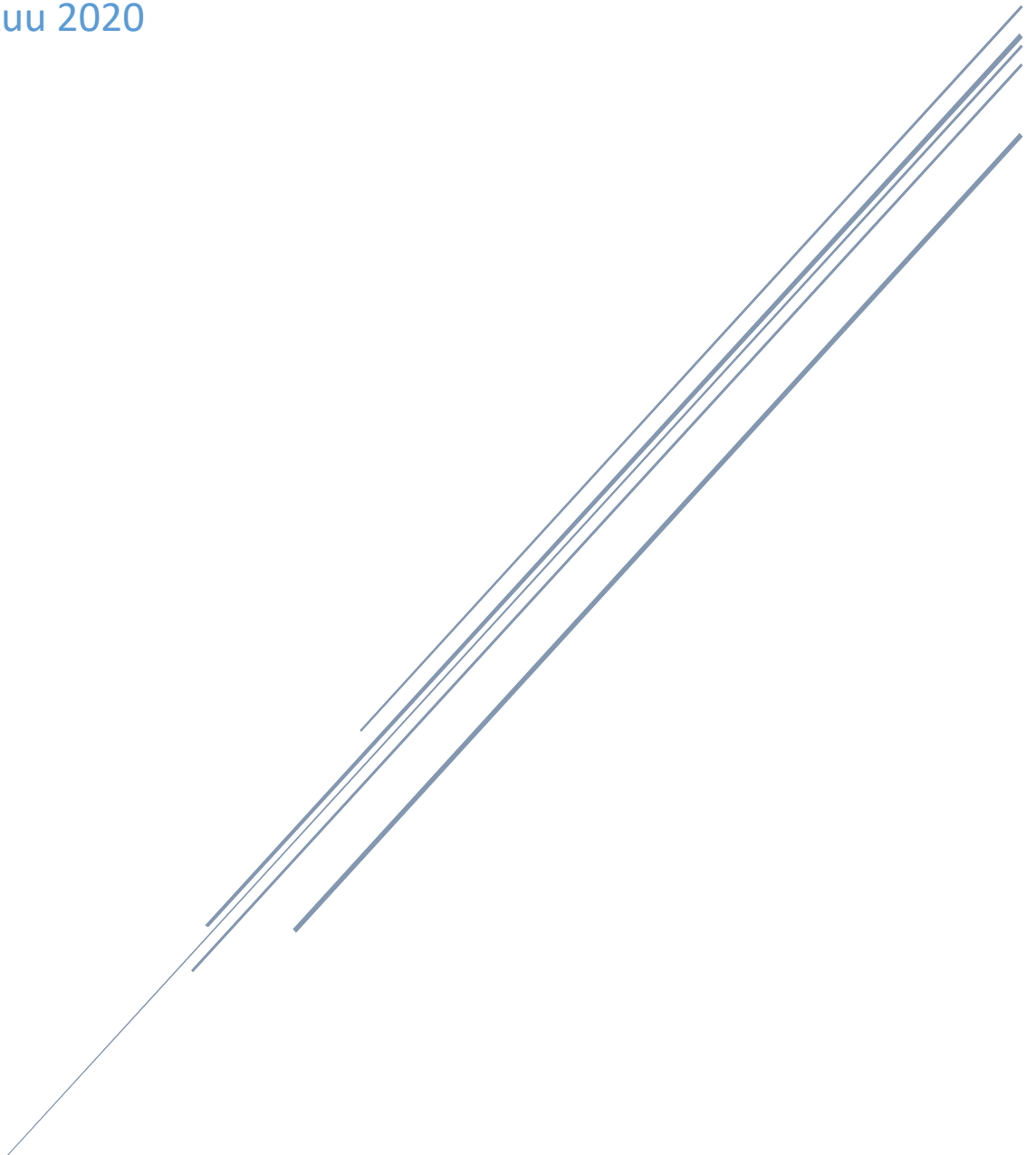

MAAHANMUUTON AJANKOHTAISKATSAUKSEN LIITE

Helmikuu 2020

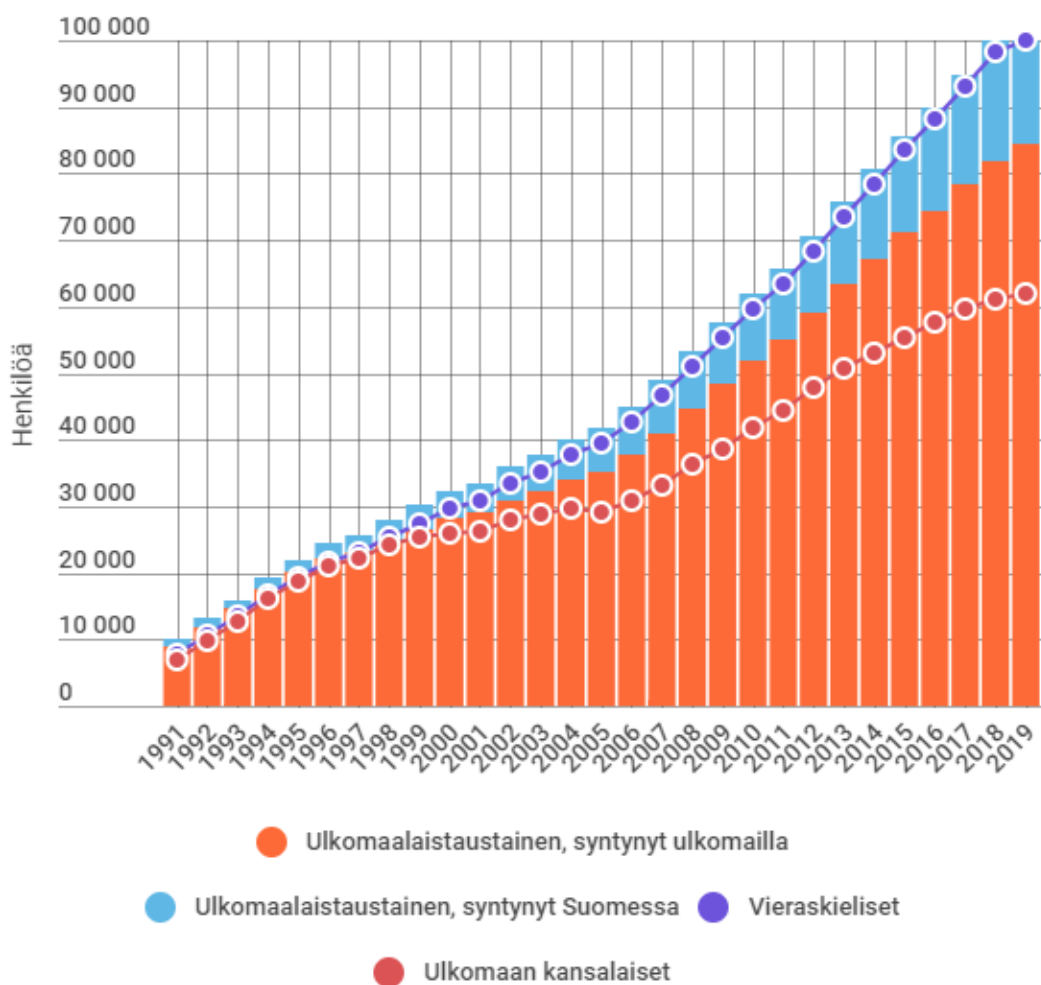
Elinkeinojaosto
3.2.2020

Tilastotaulukot liitteessä

Helsingin ulkomaalaistaustaisen väestön määrä kasvaa – jo joka kuudes helsinkiläinen on ulkomaalaistaustainen.....	2
Kaavio 1: Ulkomaalaistaustaiset, vieraskieliset ja ulkomaan kansalaiset Helsingissä vuoden alussa 1991–2019	2
Kaavio 2: Helsingin ulkomaalaistaustaisten määrän muutos vuosina 1991–2018	3
Kaavio 3: Myönnettyt oleskeluluvat ja EU-kansalaisten rekisteröimät oleskeluoikeudet vuonna 2018, %4	
Kaavio 4: Vieraskielinen väestö Helsingin seudulla vuosina 2000–2018 ja ennuste vuoteen 2035	5
Kaavio 5: Vieraskielisen väestön määrä kieliryhmittäin vuosina 2000–2018 ja ennuste vuoteen 2035 ..	6
Työllisyystilanne on pysynyt ennallaan	7
Kaavio 6: Helsingissä asuvien työvoimaan kuuluvien 20-64-vuotiaiden maahanmuuttajien pääasiallinen toiminta taustamaan mukaan vuonna 2017	7
Kaavio 7: Työttömyysaste äidinkielen ja koulutusasteen mukaan Helsingissä 31.12.2018	8
Työperusteisen maahanmuuton edistämiseen on edelleen panostettava.....	9
Kaavio 8: Vironkielisten määrän kehitys Helsingissä vuosina 2000–2019	9
Kaavio 9: Erityisasiantuntijoiden ensimmäiset oleskeluluvat kansalaisuuden mukaan vuonna 2019....	10
Ulkomaalaistaustaisten osallistuminen varhaiskasvatukseen ja toisen asteen koulutukseen on yleistynyt – oppimistuloksissa kuitenkin parannettavaa.....	11
Kaavio 10: Kunnan varhaiskasvatuksessa, yksityisen hoidon tuen tai kotihoidon tuen piirissä olevat lapset iän ja äidinkielen mukaan 31.12.2018	11
Kaavio 11: Vieraskielisten osuus perusopetuksen kokonaisoppilasmäärästä 2010-luvulla koulutuksen järjestäjän mukaan	12
Kaavio 12: Toisen asteen lukio- tai ammatillisessa koulutuksessa olevien osuus helsinkiläisistä 16–18-vuotiaista syntyperän mukaan vuosina 2015-2017.....	13
Kaavio 13: Lukiokoulutuksessa opiskelevat ulkomaalaistaustaiset Helsingissä vuosina 2010-2017	14
Kaavio 14: Ammatillisessa koulutuksessa opiskelevat ulkomaalaistaustaiset Helsingissä vuosina 2010-2017	15
Turvapaikanhakijoiden määrä on pysynyt suhteellisen alhaisena	16
Kaavio 15: Kansainvälistä suojelua koskevat hakemukset vuosina 2015-2019.....	16
Kaavio 16: Vastaanottoyksiköiden kokonaiskapasiteetti ja vastaanottojärjestelmässä olevien hakijoiden määrä vuonna 2019.....	16
Kaavio 17: Vastaanottoyksiköiden käyttöasteen kehitys vuonna 2019	17
Kaupungin sisäinen eriytymiskehitys jatkuu maltillisena	18
Kaavio 18: Vieraskielisten osuus alueen väestöstä suurpiireittäin vuoden alussa 1992–2019.....	18
Kaavio 19: Vieraskielisten osuus väestöstä alueittain Helsingissä 1.1.2019	19
Kaavio 20: Vieraskielisten 0-6-vuotiaiden lasten osuus alueen kaikista 0-6-vuotiaista osa-alueittain Helsingissä 1.1.2019	20
Kaavio 21: Ulkomaalaistaustaisten yleisimmät taustamaanosat pääkaupunkiseudulla 1.1.2019.....	21

Helsingin ulkomaalaistaustaisen väestön määrä kasvaa – jo joka kuudes helsinkiläinen on ulkomaalaistaustainen

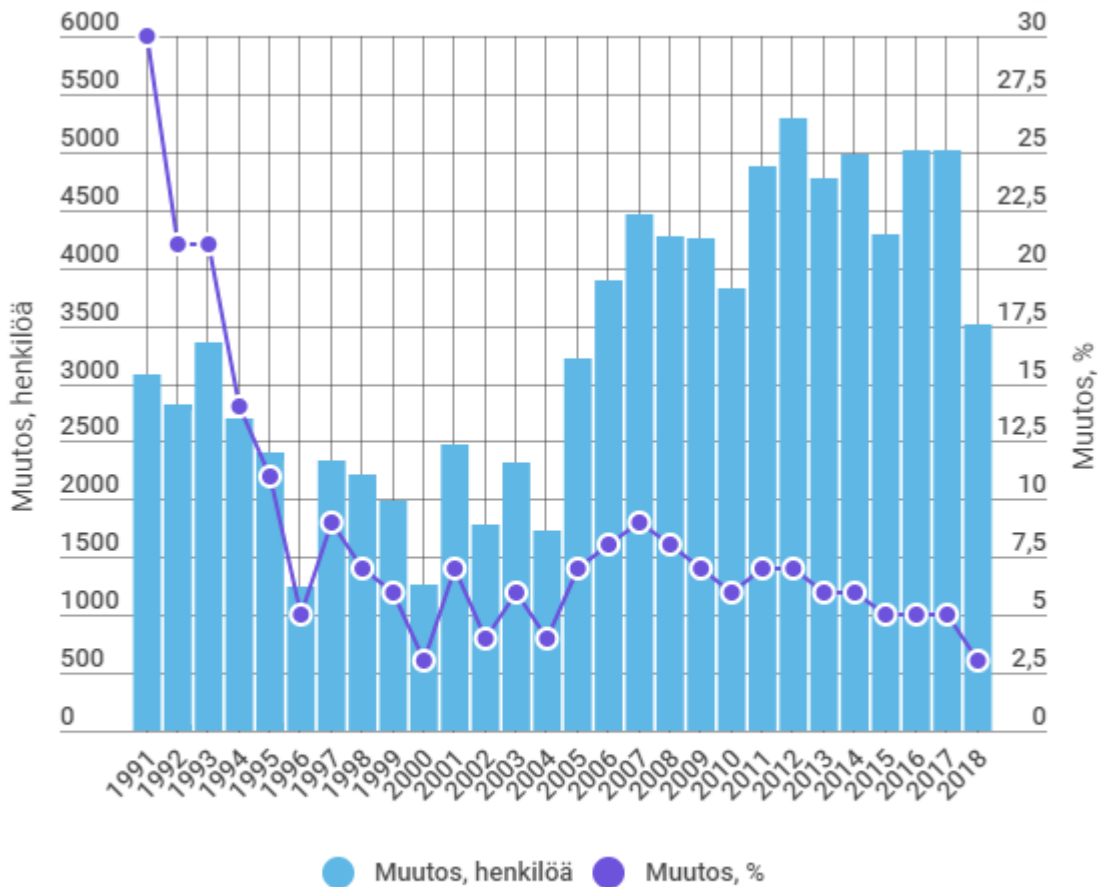
Kaavio 1: Ulkomaalaistaustaiset, vieraskieliset ja ulkomaan kansalaiset Helsingissä vuoden alussa 1991–2019

Lähde: Tilastokeskus

Helsingissä asuvien ulkomaalaistaustaisten määrä jatkaa kasvuaan. Vuoden 2019 alussa ulkomaalaistaustaisia oli yli 103 000 eli 16 prosenttia kaupungin koko väestöstä. Ulkomaan kansalaisia heistä oli noin 62 000.

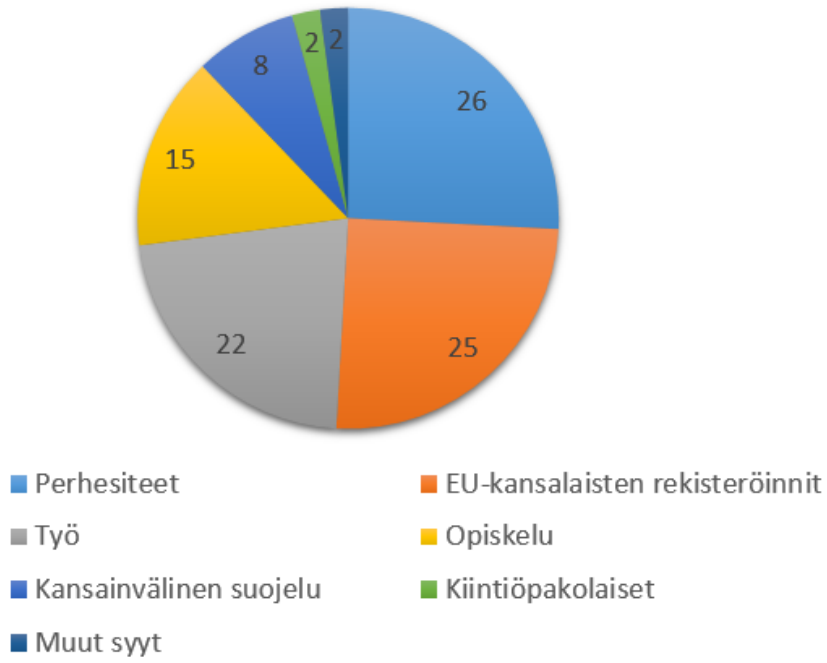
Kaavio 2: Helsingin ulkomaalaistaustaisten määrän muutos vuosina 1991–2018

Lähde: Tilastokeskus

Ulkomaalaistaustaisen väestön määrän kasvu on hidastunut noin kymmenen vuoden ajan. Kasvua on viime vuosina ollut noin 2,5 prosenttia vuodessa. Laskusuhdanteesta huolimatta kaupungin väestömäärän kasvusta silti noin kolme neljäsosaa tulee ulkomaalaistaustaisen väestön kasvusta.

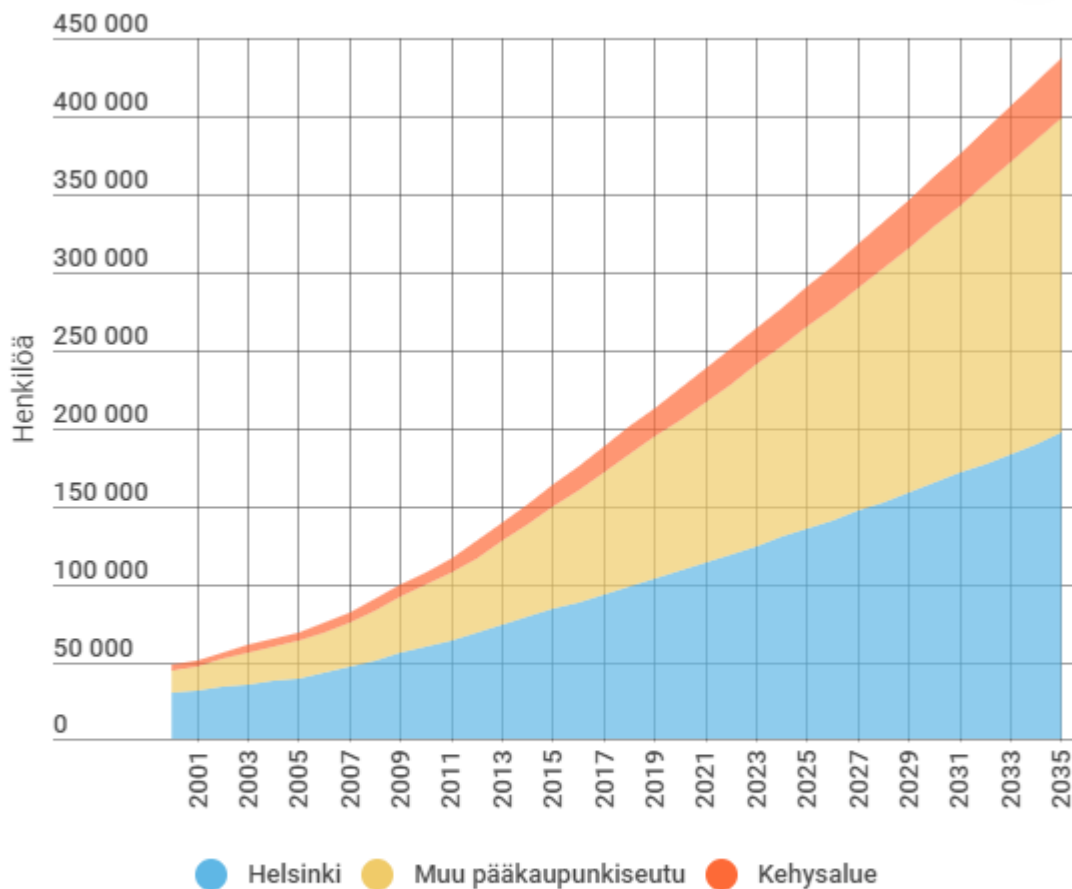
Kaavio 3: Myönnettyt oleskeluluvat ja EU-kansalaisten rekisteröimät oleskeluoikeudet vuonna 2018, %

Lähde: Euroopan muuttoliikeverkoston Maahanmuuton vuosikatsaus 2018; Maahanmuuttovirasto

Vuonna 2018 oleskelulupia myönnettiin eniten perhesiteiden perusteella (26 prosenttia). Seuraavaksi eniten tehtiin EU-kansalaisten rekisteröintejä. Työnteon perusteella myönnettiin 22 prosenttia, opiskelun perusteella 15 prosenttia ja kansainvälisen suojelun perusteella 8 prosenttia kaikista luvista.

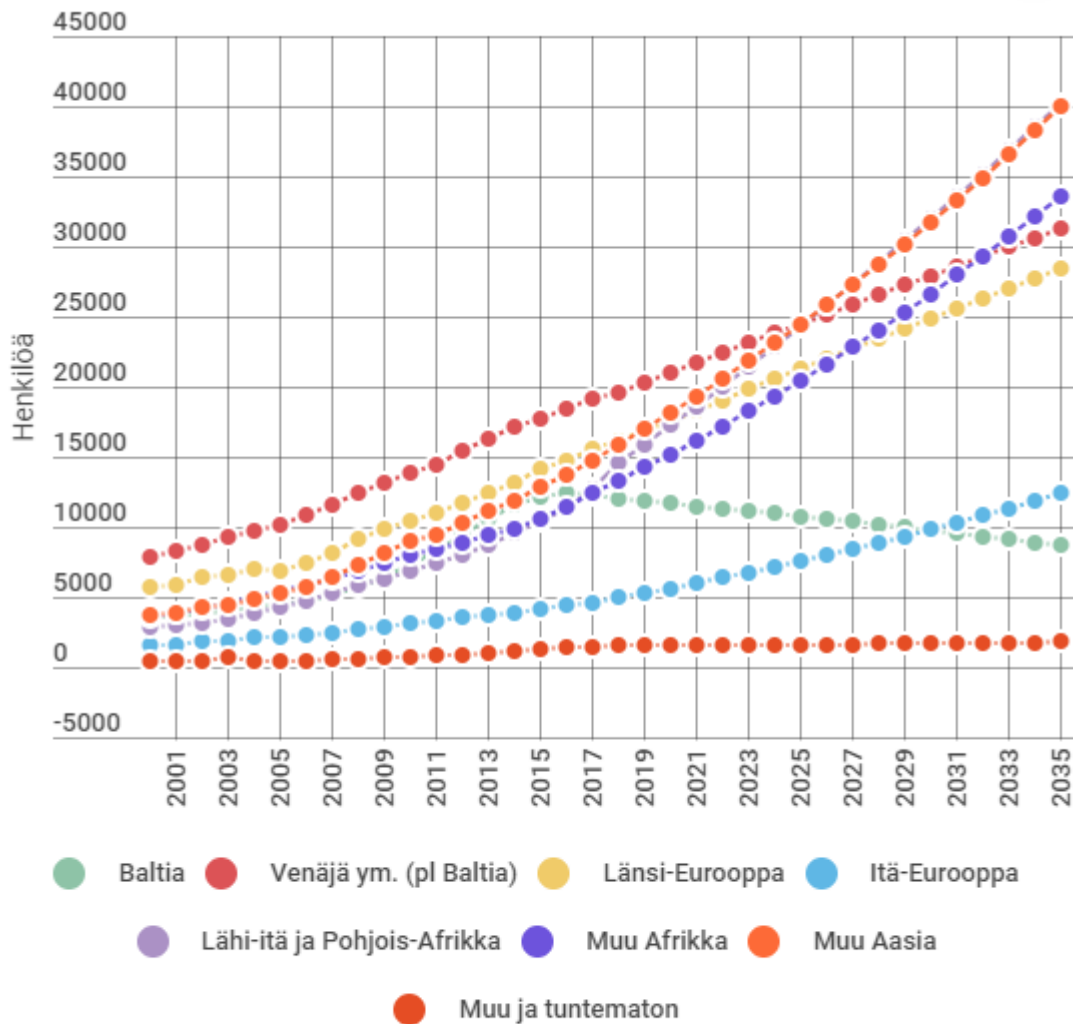
Kaavio 4: Vieraskielinen väestö Helsingin seudulla vuosina 2000–2018 ja ennuste vuoteen 2035

Lähde: Helsingin seudun vieraskielisen väestön ennuste 2018–2035, Helsingin kaupunginkanslian tilastojulkaisu 2019:3

Helsingissä ja yleisesti pääkaupunkiseudulla ulkomaalaistaustaisten määrä kasvaa tasaisesti. Ennusteen mukaan Helsingin väestöstä noin neljäsosa on vieraskielisiä vuoteen 2035 mennessä.

Kaavio 5: Vieraskielisen väestön määrä kieliryhmittäin vuosina 2000–2018 ja ennuste vuoteen 2035

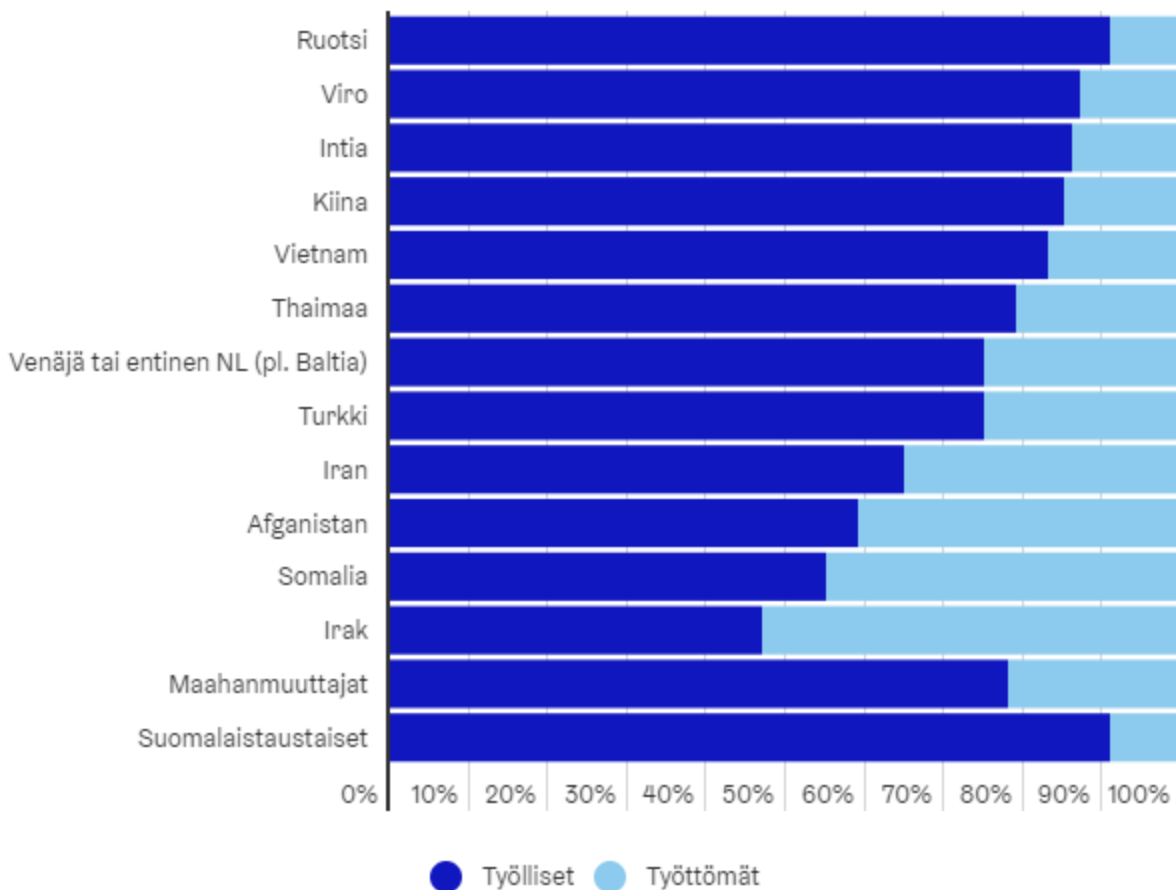

Lähde: Helsingin seudun vieraskielisen väestön ennuste 2018–2035, Helsingin kaupunginkanslian tilastojulkaisu 2019:3

Suurimmat kieliryhmät Helsingissä ovat edelleen venäjä, viro, somali, arabia ja englanti. Viime vuosina arabiankieliset ovat ohittaneet englanninkielisten määrän, ja somalinkielisten osuus on saavuttanut vironkieliset. Vuoteen 2035 mennessä Lähi-idän ja Pohjois-Afrikan kieliä puhuvien ennustetaan nousevan suurimmaksi kieliryhmäksi.

Työllisyystilanne on pysynyt ennallaan

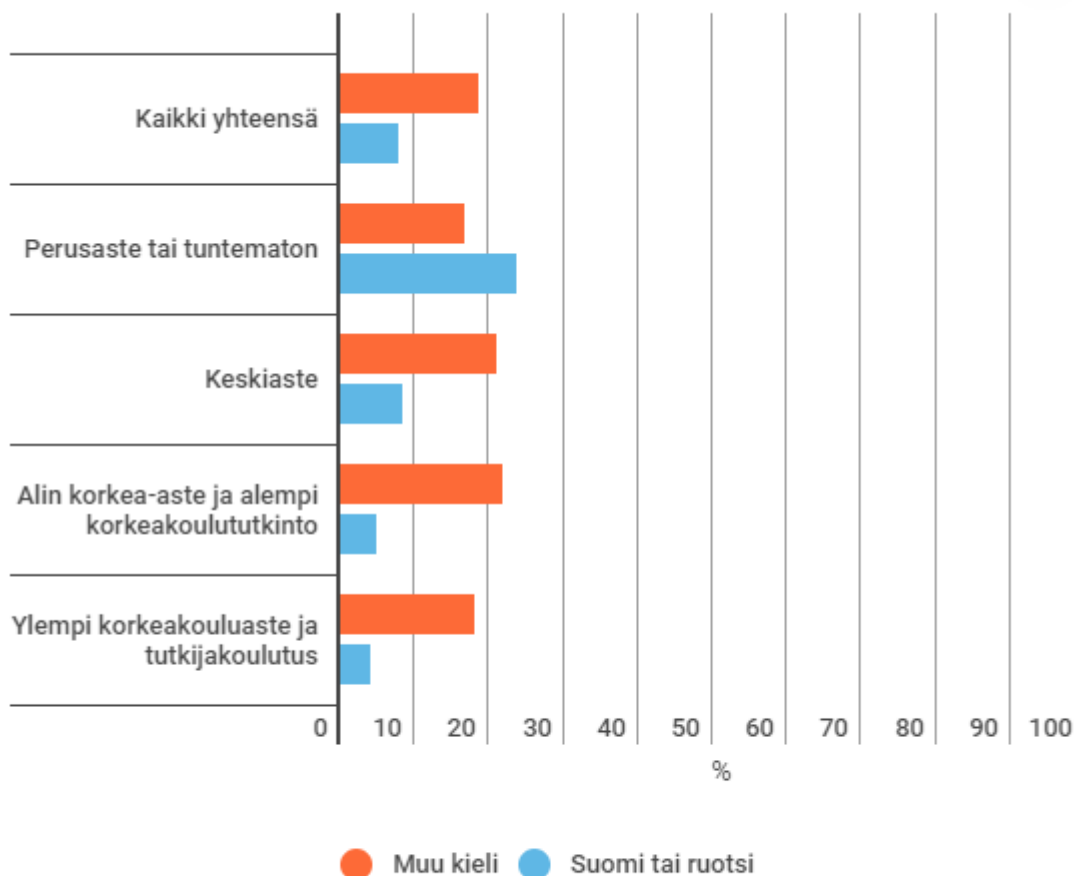
Kaavio 6: Helsingissä asuvien työvoimaan kuuluvien 20-64-vuotiaiden maahanmuuttajien pääasiallinen toiminta taustamaan mukaan vuonna 2017

Lähde: Tilastokeskus.

Työllisyys- ja työttömyysasteet vaihtelevat suuresti sen mukaan, mistä maasta maahanmuuttajat ovat tulleet. Maahanmuuttajista Ruotsista ja Virosta saapuneiden henkilöiden työllisyysaste on perinteisesti ollut hyvä ja lähellä kotimaankielisten työllisyyslukuja. Myös Intiasta ja Kauko-Idästä saapuneiden henkilöiden työllisyystilanne on pysynyt hyvänä. Vaikeimmassa työmarkkina-asemassa ovat ne ryhmät, joissa on eniten kansainvälisen suojelun perusteella saapuneita henkilöitä.

Kaavio 7: Työttömyysaste äidinkielen ja koulutusasteen mukaan Helsingissä 31.12.2018

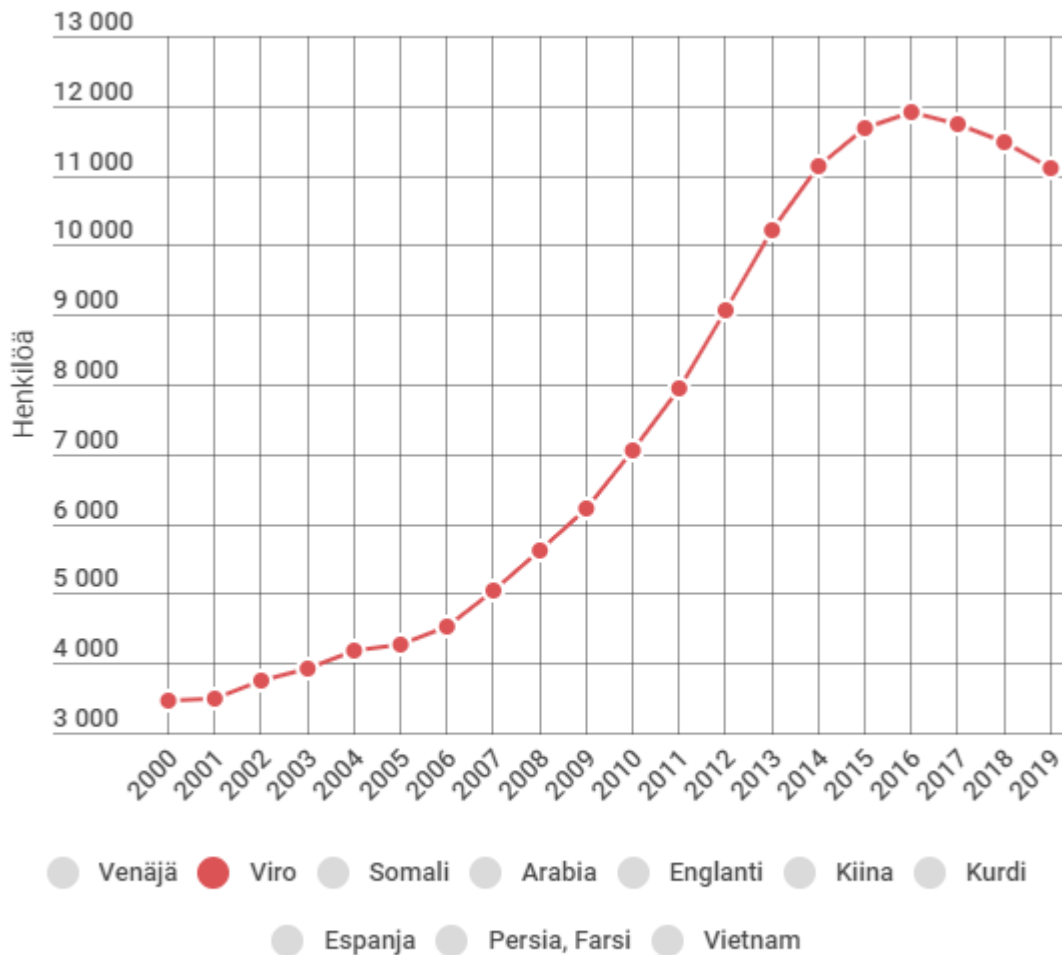
Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) ja Tilastokeskus

Vieraskielisten työttömyysaste on lähes kaikissa ryhmissä kotimaankielisiä korkeampi. Huomattavaa on, että korkea koulutus ei edistä työllistymistä vieraskielisillä yhtä tehokkaasti kuin kotimaankielisillä. Suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvien korkeasti koulutettujen työttömyysaste oli vuonna 2018 noin neljä prosenttia, kun se vieraskielisillä oli lähempänä 20 prosenttia.

Vieraskielisten työttömyysprosentti vaihteli koulutustasosta riippumatta 16-22 prosentin välillä. Kotimaankielisillä sama vaihteluväli koulutuksen mukaan oli 4-24 prosenttia.

Työperusteisen maahanmuuton edistämiseen on edelleen panostettava

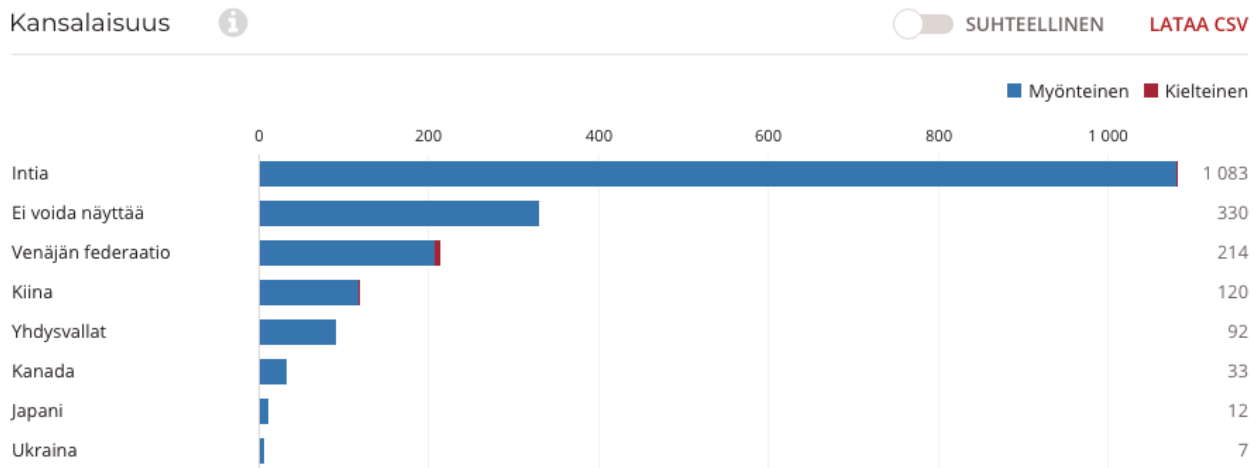
Kaavio 8: Vironkielisten määrän kehitys Helsingissä vuosina 2000–2019

Lähde: Tilastokeskus

Vironkielisten osuus Helsingin ulkomaalaisväestöstä on kääntynyt laskuun vuodesta 2016 alkaen, minkä arvioidaan johtuvan sekä Viron väestörakenteen muutoksesta että taloustilanteen paranemisesta. Kehityssuunnan ennustetaan jatkuvan myös vuonna 2020.

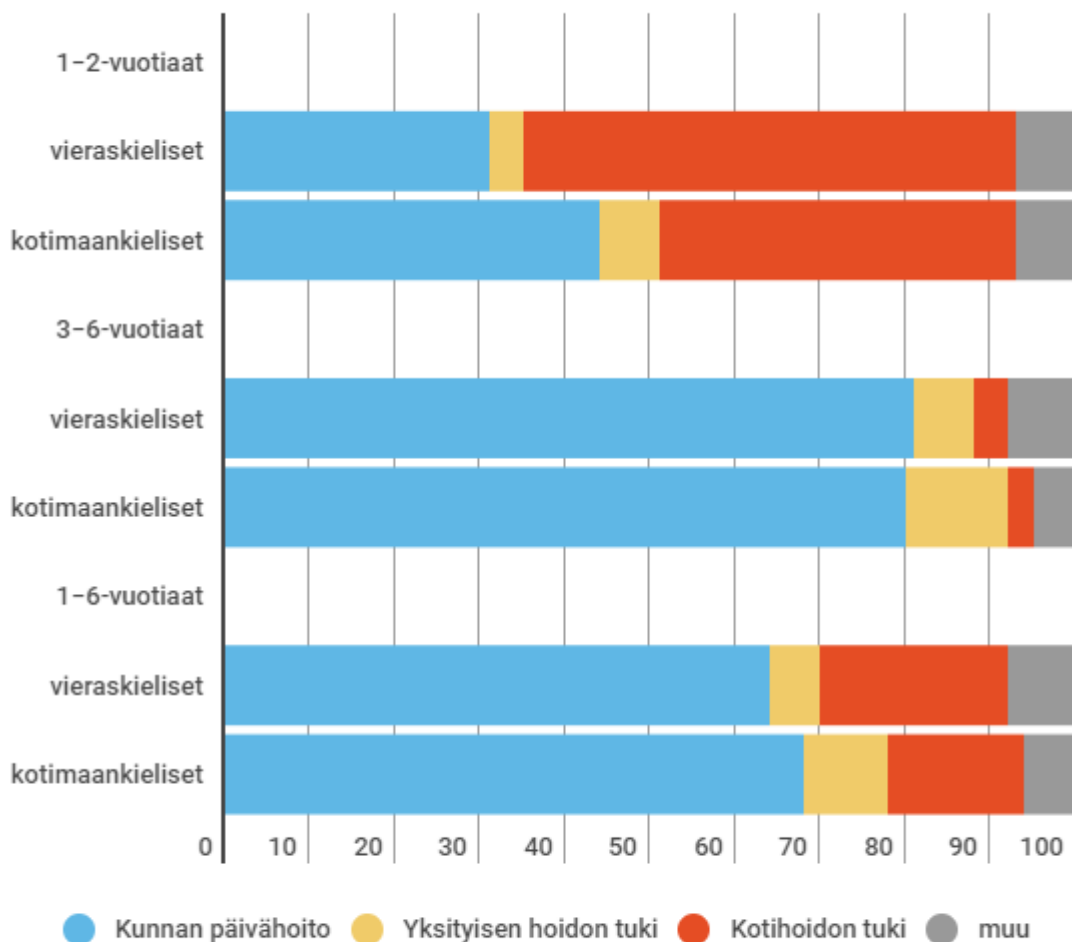
Kaavio 9: Erityisasiantuntijoiden ensimmäiset oleskeluluvat kansalaisuuden mukaan vuonna 2019

Erityisasiantuntijoiden oleskeluluvista selkeä enemmistö myönnettiin vuonna 2019 Intian kansalaisille. Intialaisille myönnettiin yhteensä hieman yli tuhat lupaa, joka on 57 prosenttia kaikista myönnetyistä luvista.

Ulkomaalaistaustaisten osallistuminen varhaiskasvatukseen ja toisen asteen koulutukseen on yleistynyt – oppimistuloksissa kuitenkin parannettavaa

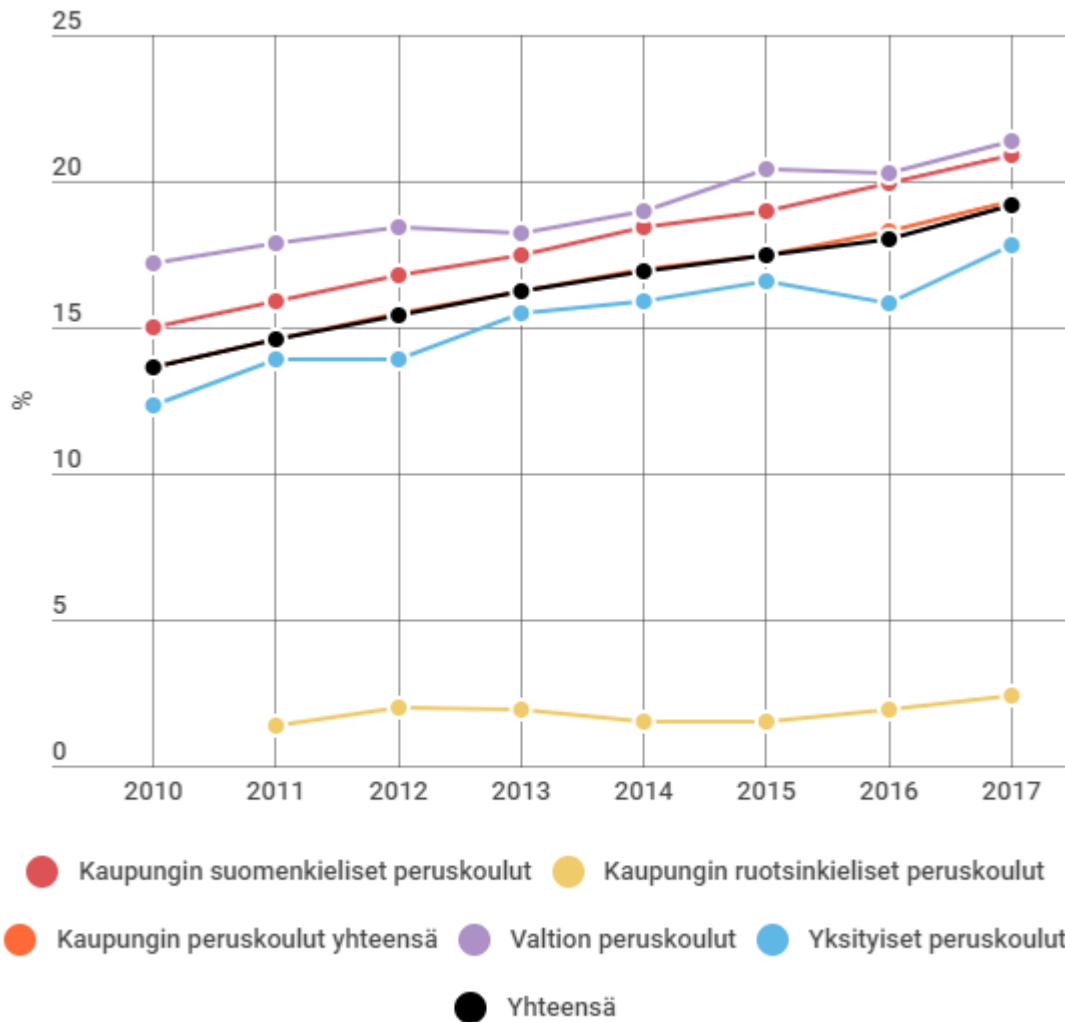
Kaavio 10: Kunnan varhaiskasvatuksessa, yksityisen hoidon tuen tai kotihoidon tuen piirissä olevat lapset iän ja äidinkielen mukaan 31.12.2018

Lähde: Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ja Kela

Helsingissä varhaiskasvatuksessa olevista lapsista tällä hetkellä noin viidesosa on ulkomaalaistaustaisia. 1-2-vuotiaiden ryhmässä lähes 60 prosenttia lapsista hoidetaan kotona kodinhoidontuella, kun kotimaankielisillä vastaava määrä on hieman yli 40 prosenttia. Erot tasoittuvat 3-6-vuotiaiden ryhmässä, jossa noin 90 prosenttia lapsista on kunnallisen tai yksityisen varhaiskasvatuksen piirissä.

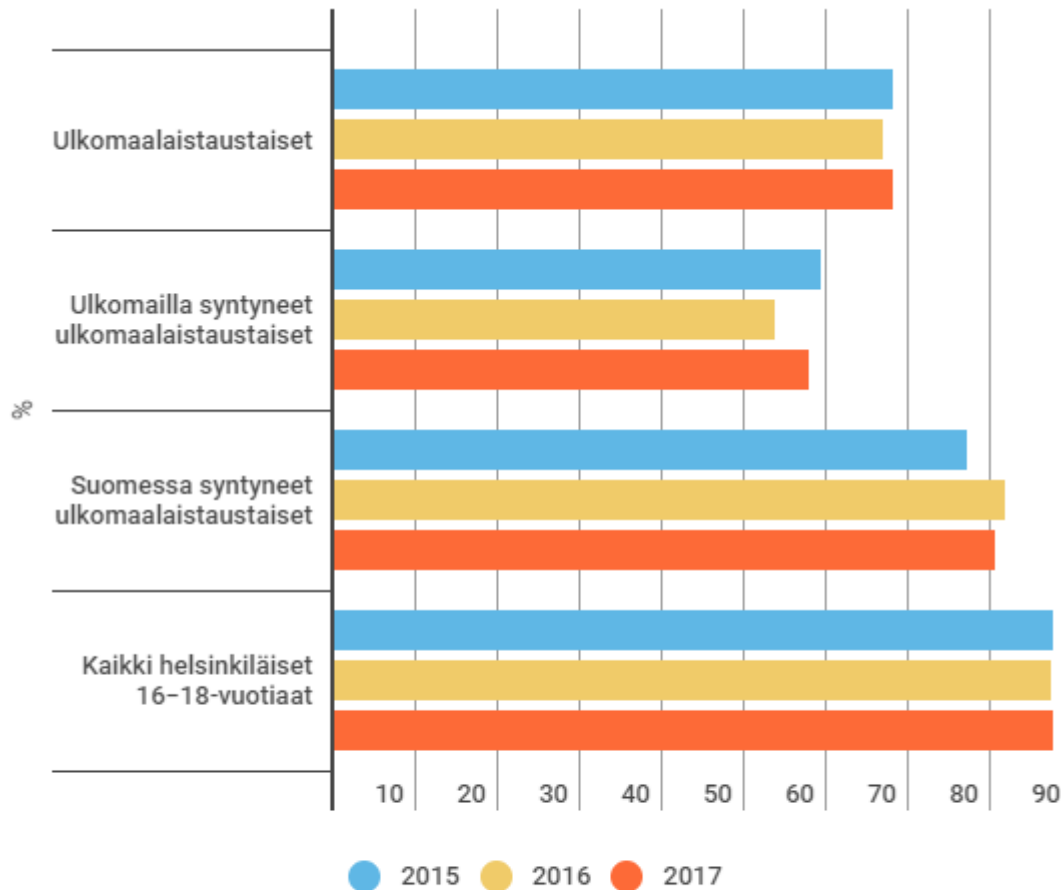
Kaavio 11: Vieraskielisten osuus perusopetuksen kokonaisoppilasmäärästä 2010-luvulla koulutuksen järjestäjän mukaan

Lähde: Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Helsingissä perusopetuksessa olevista lapsista tällä hetkellä noin viidesosa on ulkomaalaistaustaisia. Oppilasmäärät ovat selvässä kasvussa ruotsinkielistä perusopetusta lukuun ottamatta, jossa kasvu on ollut vain vähäistä.

Kaavio 12: Toisen asteen lukio- tai ammatillisessa koulutuksessa olevien osuus helsinkiläisistä 16–18-vuotiaista syntyperän mukaan vuosina 2015–2017

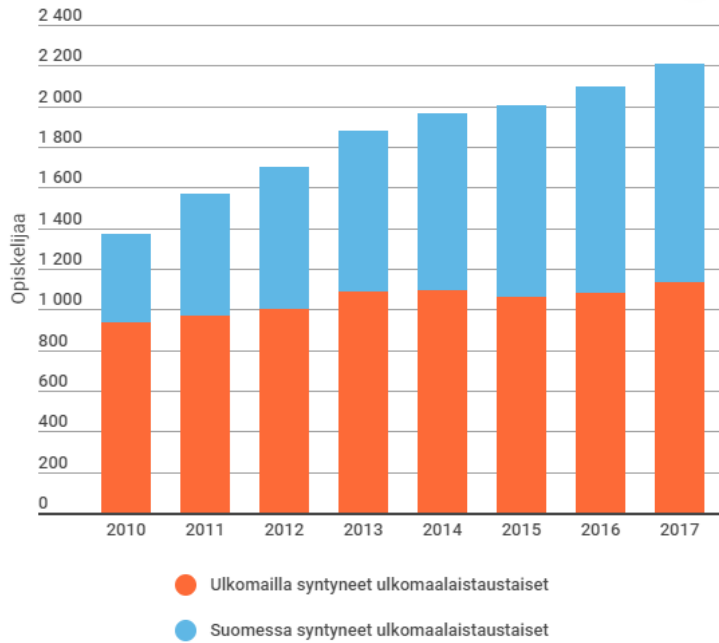

Opiskelijat kotikunnan mukaan. Opiskelijat 20.9. ja väestö 31.12. tilanteesta.

Lähde: Tilastokeskus ja Vipunen, Opetushallitus ja opetus- ja kulttuuriministeriö

Yhä suurempi osa ulkomaalaistaustaisista siirtyy toisen asteen opintoihin ja suorittaa tutkinnon. Vuonna 2019 ulkomailla syntyneistä ulkomaalaistaustaisista lähes 60 prosenttia opiskeli toisella asteella. Suomessa syntyneiden ulkomaalaistaustaisten osuus oli noin 80 prosenttia. Kaikista helsinkiläisistä 16-18-vuotiaista toisella asteella opiskeli yli 87 prosenttia.

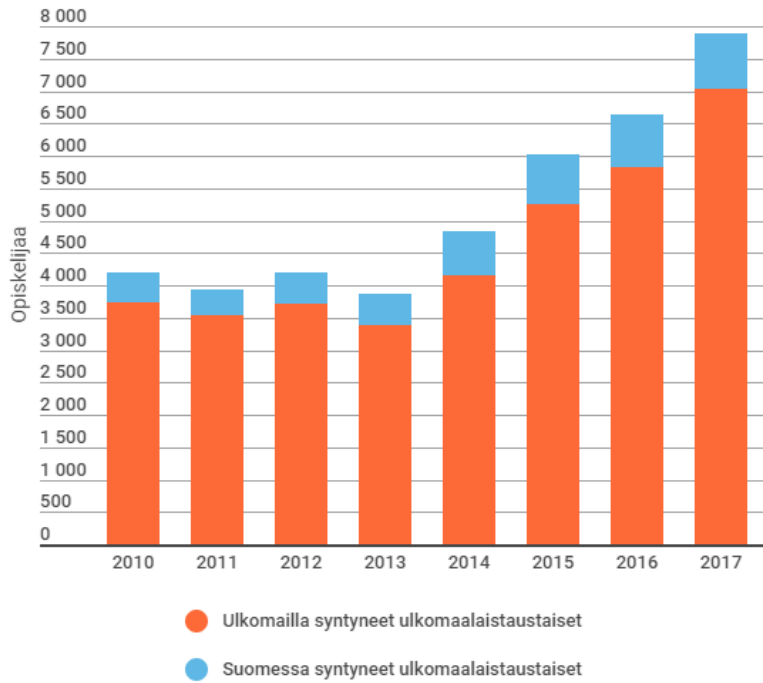
Kaavio 13: Lukiokoulutuksessa opiskelevat ulkomaalaistaustaiset Helsingissä vuosina 2010-2017

Lähde: Vipunen, Opetushallitus ja opetus- ja kulttuuriministeriö

Suomessa syntyneet ns. toisen polven ulkomaalaistaustaiset nuoret siirtyvät ulkomailla syntyneitä nuoria useammin lukioon. Toisen polven nuorten kasvaessa heidän määränsä lukio-opinnoissa on kasvanut tasaisesti. Lukio-opintoja suorittavien ulkomailla syntyneiden nuorten määrässä sen sijaan ei ole tapahtunut merkittävää kasvua 2010-luvulla.

Kaavio 14: Ammatillisessa koulutuksessa opiskelevat ulkomaalaistaustaiset Helsingissä vuosina 2010-2017

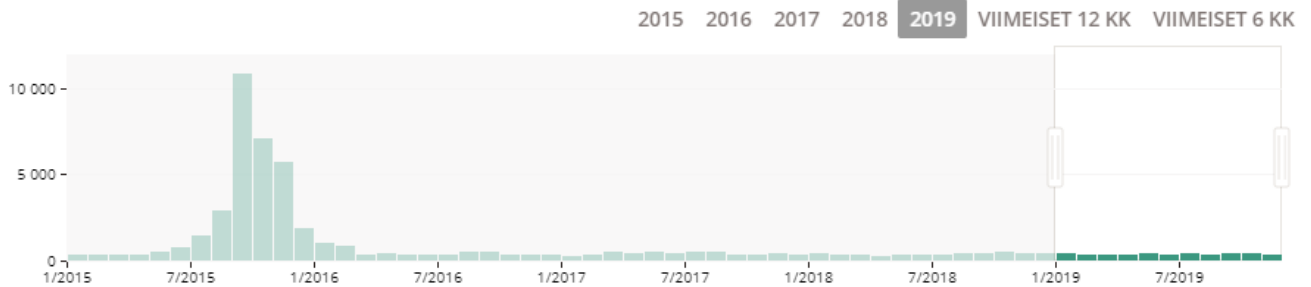

Lähde: Vipunen, Opetushallitus ja opetus- ja kulttuuriministeriö

Ulkomaalaistaustaiset nuoret valitsevat useammin ammatilliset opinnot lukion sijaan (vrt. kaavio 13).

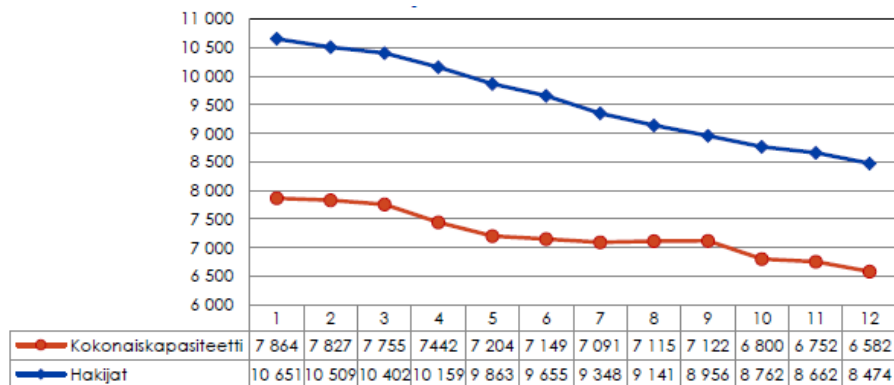
Turvapaikanhakijoiden määrä on pysynyt suhteellisen alhaisena

Kaavio 15: Kansainvälistä suojelua koskevat hakemukset vuosina 2015-2019

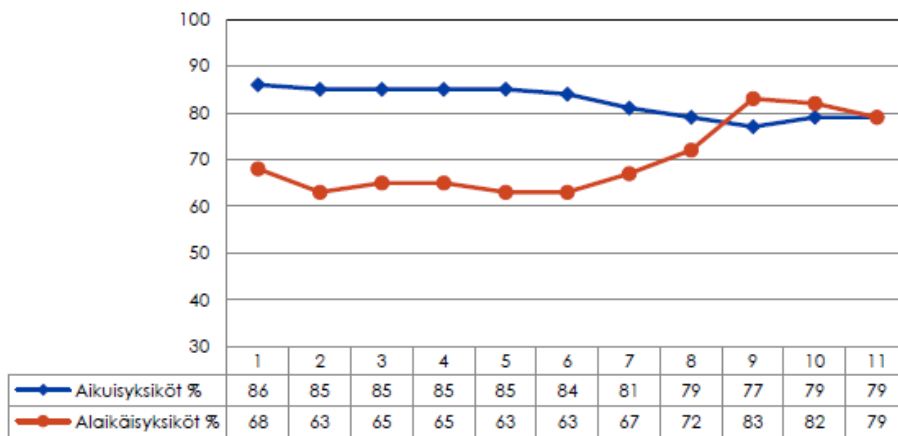
Vuonna 2019 kansainvälistä suojelua koskevia hakemuksia jätettiin yhteensä 4 174. Luku sisältää uusintahakemukset ja ensimmäiset hakemukset. Poikkeuksellisen vuoden 2015 jälkeen hakemusten määrä on pudonnut sitä edeltävälle tasolle.

Kaavio 16: Vastaanottoyksiköiden kokonaiskapasiteetti ja vastaanottojärjestelmässä olevien hakijoiden määrä vuonna 2019

Luvuissa ovat mukana sekä aikuis- että alaikäisyksiköt.
Luvut ovat kuukauden ensimmäiseltä viikolta.

Kaavio 17: Vastaanottoyksiköiden käyttöasteen kehitys vuonna 2019

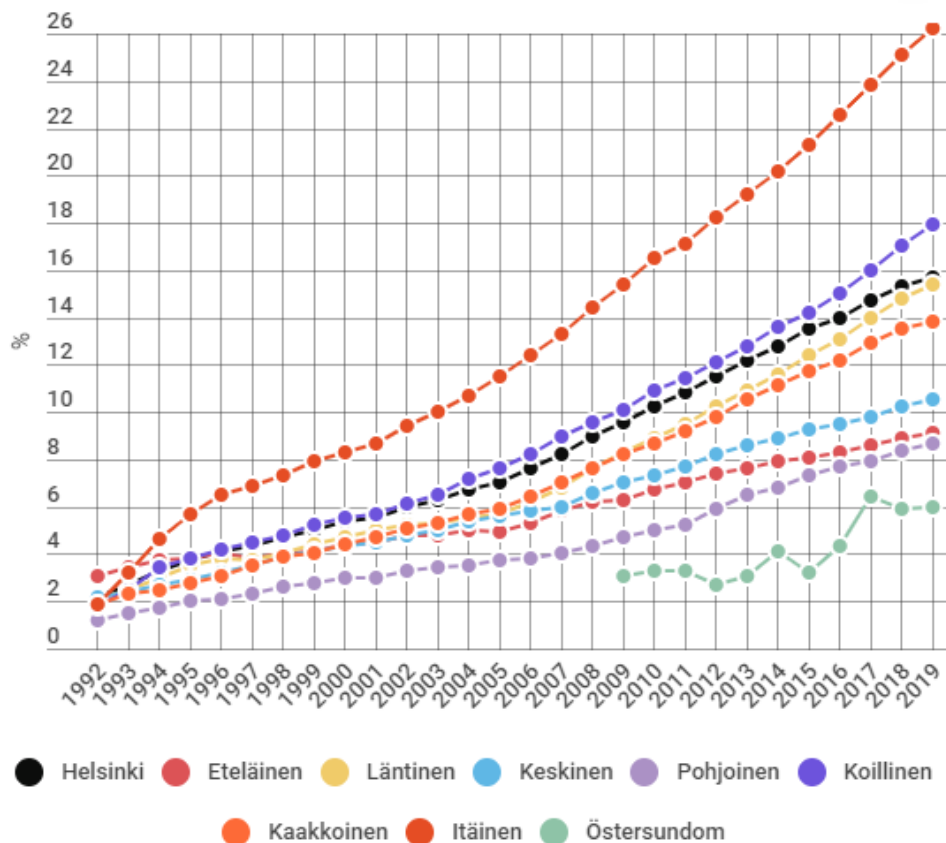

Luvut ovat kuukauden keskiarvoja.

Vastaanottokeskusten sopeutettu asiakaspaikkamäärä vastaa turvapaikanhakijoiden nykyistä majoitustarvetta.

Kaupungin sisäinen eriytymiskehitys jatkuu maltillisena

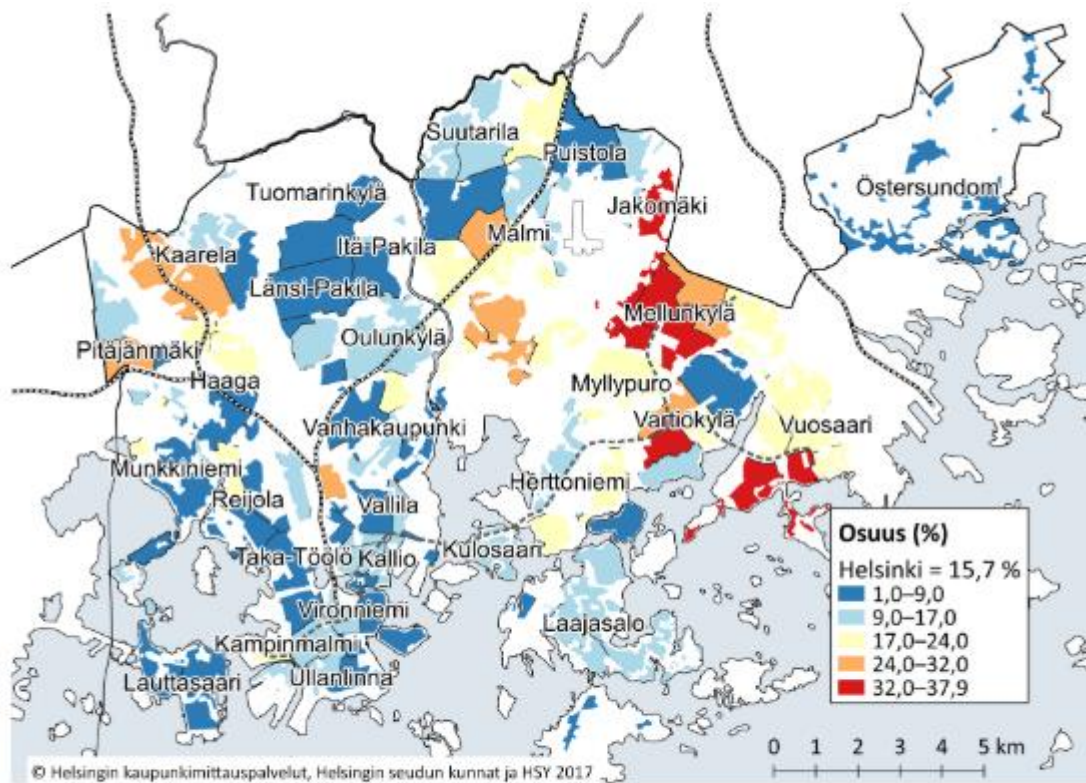
Kaavio 18: Vieraskielisten osuus alueen väestöstä suurpiireittäin vuoden alussa 1992–2019

Lähde: Tilastokeskus

Vieraskielisten osuuden kasvu on ollut nopeaa erityisesti itäisen suurpiirin alueella, ja ero muihin suurpiireihin on ilmeinen. Vuonna 2019 itäisen suurpiirin asukkaista hieman yli 26 prosenttia oli vieraskielisiä, kun esimerkiksi koillisessa suurpiirissä määrä oli hieman alle 18 prosenttia. Vähiten vieraskielisiä oli eteläisessä ja pohjoisessa suurpiirissä, joissa vieraskielisten määrä oli noin yhdeksän prosenttia. Östersundomin alueella vieraskielisiä oli kuusi prosenttia. Erot alueiden välillä ovat kasvaneet selvästi 2000-luvun aikana.

Kaavio 19: Vieraskielisten osuus väestöstä alueittain Helsingissä 1.1.2019

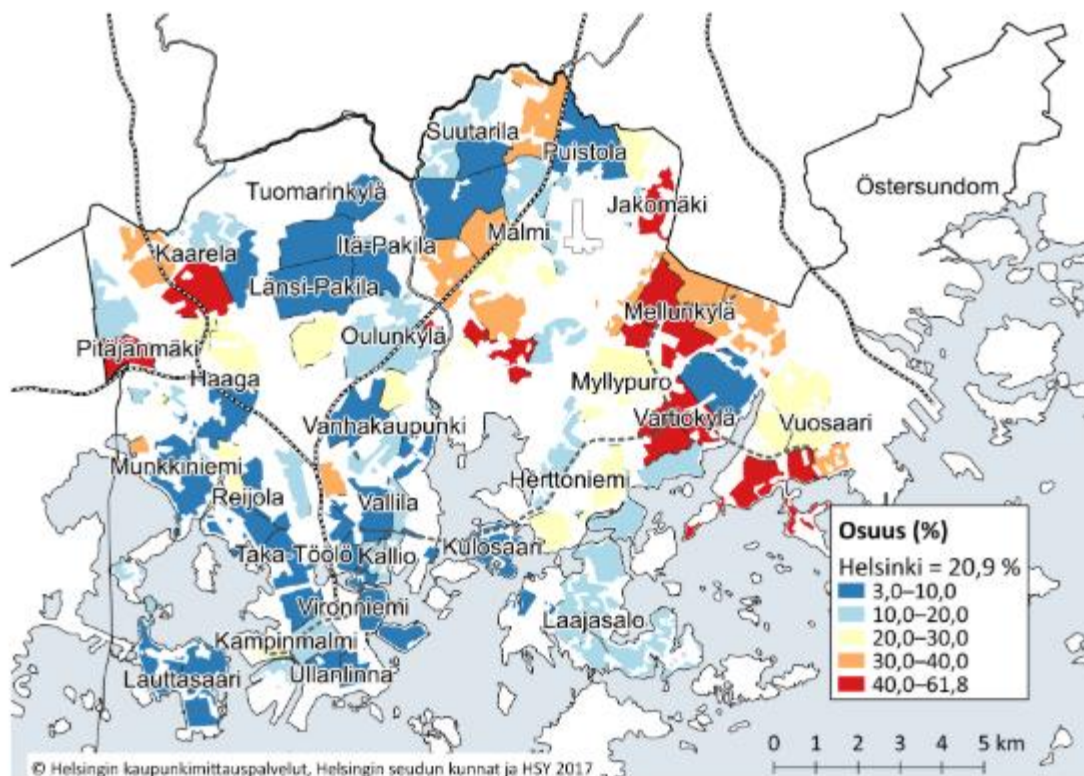

Kartasta on poistettu alueet, joissa asukkaita on 100 tai vähemmän.

Lähde: Tilastokeskus, karttatoteutus Helsingin kaupunginkanslia, kaupunkitutkimus ja -tilastot

Vieraskieliset keskittyvät erityisesti Itä-Helsingin alueelle. Näillä alueilla vieraskielisten osuus on korkeimmillaan 34–38 prosenttia. Matalimpien väestöosuksien alueilla tilanne on pysynyt samana 2010-luvulla, vaikka vieraskielisten määrä kaupungissa onkin samanaikaisesti lisääntynyt. Vaikka eriytymistä on havaittavissa, on tilanne edelleen useita muita Euroopan pääkaupunkeja, kuten Tukholmaa ja Kööpenhaminaa, parempi.

Kaavio 20: Vieraskielisten 0-6-vuotiaiden lasten osuus alueen kaikista 0-6-vuotiaista osa-alueittain Helsingissä 1.1.2019

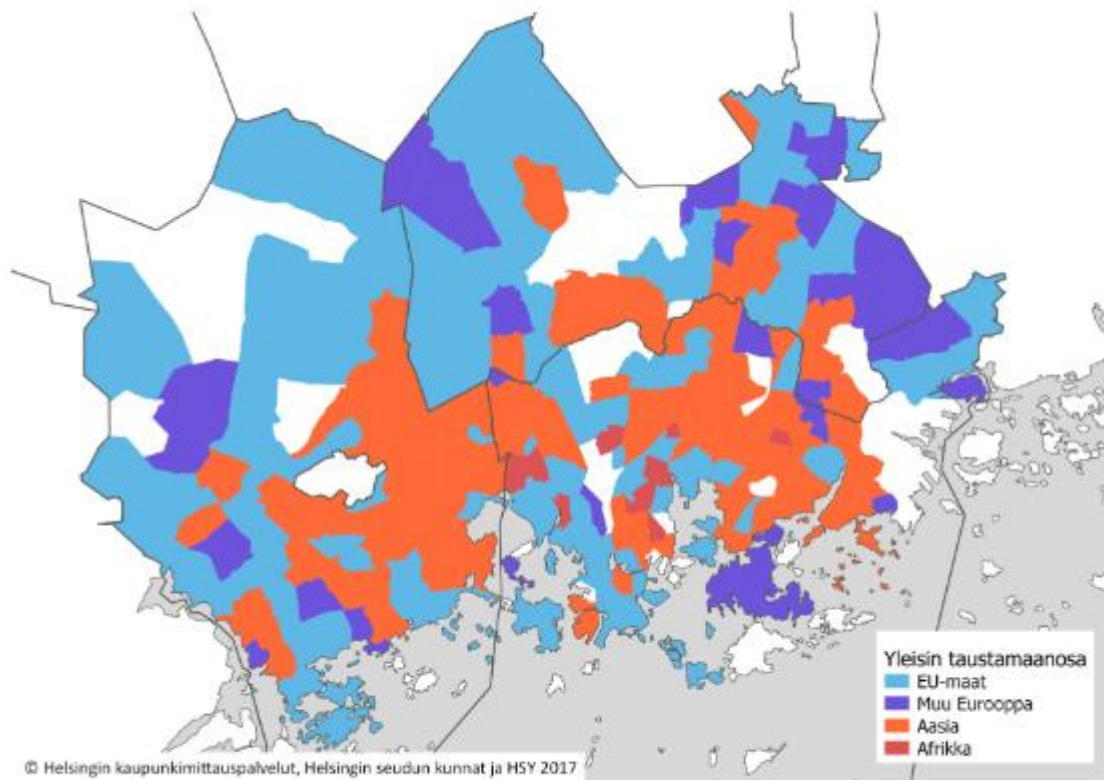

Kartasta on poistettu alueet, joissa asukkaita on 100 tai vähemmän.

Lähde: Tilastokeskus, karttatoteutus Helsingin kaupunginkanslia, kaupunkitutkimus ja -tilastot

Lasten kohdalla alueellinen segregaatio on aikuisväestöä voimakkaampaa, ja joillakin alueilla vieraskielisten lasten osuus ylittää jo yli 50 prosentin. Erityisen paljon vieraskielisiä lapsia on esimerkiksi Pitäjänmäessä ja Kaarelan alueella sekä idässä Meri-Rastilan, Vartiokylän, Mellunkylän ja Jakomäen alueilla.

Kaavio 21: Ulkomaalaistaustaisten yleisimmät taustamaanosat pääkaupunkiseudulla 1.1.2019

Kartasta on poistettu alueet, joissa asukkaita on 100 tai vähemmän.

Lähde: Tilastokeskus, karttatoteutus Helsingin kaupunginkanslia, kaupunkitutkimus ja -tilastot

Eri maista kotoisin olevien välillä on eriytymisen asteessa suuria eroja. Voimakkaimmin kantaväestöstä ovat eriytyneet somalialaiset, nepalilaiset, bangladeshilaiset, afganistanilaiset ja kosovolaiset. Vähäisempää eriytyminen on EU-maista sekä Venäjältä, Kiinasta ja Thaimaasta tulleilla. Myös sijoittumisessa on eroja. Kantakaupungin alueella asuu eniten EU-maista muuttaneita ja Luoteis- ja Itä-Helsingissä Aasian ja Afrikan maista muuttaneita.